

Protocol per garantir el dret d'accés i admissió als estudiants que tenen la condició de persones refugiades, persones desplaçades o assimilades als refugiats o beneficiaris de protecció internacional als ensenyaments propis de la Universitat Oberta de Catalunya.

Aprovat pel Consell de Direcció de la UOC, reunit en la seva sessió de 16 de desembre de 2024,

La Universitat Oberta de Catalunya, a l'empara de l'ordenament jurídic de caràcter nacional i internacional, amb la pretensió de garantir el dret d'accés als estudis superiors en condicions d'igualtat als estudiants que tenen la condició de persones refugiades, desplaçades, apàtrides, assimilades als refugiats o persones beneficiàries de protecció internacional als seus ensenyaments propis.

De conformitat amb l'art. 26 de la **Declaració Universal dels Drets Humans** (art. 26), totes les persones tenen dret a accedir als estudis superiors en condicions d'igualtat, d'acord amb els seus mèrits.

Prenent en consideració l'art. 22 de la **Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats**, ratificat per Espanya en data 22 de juliol de 1978, els estats part es comprometen a concedir a les persones refugiades el tracte més favorable possible respecte a l'accés als estudis i a afavorir el reconeixement dels certificats d'estudis, diplomes i titulacions universitàries expedides a l'estranger.

La **Convenció sobre l'Estatut dels Apàtrides** de 1954, ratificada per Espanya el 1997, estableix mesures per a la protecció dels drets fonamentals de les persones apàtrides, incloent-hi l'accés a l'educació en condicions similars a les de les persones refugiades. Aquest tractat reforça el compromís amb la protecció d'aquest col·lectiu, que sovint es troba en situacions similars a les de les persones refugiades pel que fa a l'accés a oportunitats educatives i professionals.

En aplicació de l'art. 7 de la Secció VII del **Conveni sobre el reconeixement de les qualificacions relatives a l'educació superior en la Regió Europea (Conveni de Lisboa)**, ratificat per Espanya en data 20 de febrer de 2009, en virtut del qual les parts signatàries es comprometen *"a adoptar les mesures possibles i raonables, en el marc del sistema d'educació i de conformitat amb les disposicions constitucionals, legals i reglamentàries, per adoptar procediments que permetin avaluar amb equitat i promptitud si els refugiats, les persones desplaçades i les persones assimilades als refugiats reuneixen els requisits pertinents d'accés a l'educació superior, o a programes complementaris d'educació superior, o a activitats laborals, encara que no es puguin presentar proves documentals de les qualificacions obtingudes en una de les parts"*.

Recollint la **Recomanació sobre el reconeixement de qualificacions de refugiats al marc del Conveni de Reconeixement de Lisboa**, adoptat pel Comitè del Conveni de Reconeixement de Lisboa en la sessió extraordinària el 14 de novembre del 2017 en el qual es preveuen diferents propostes per l'avaluació de les qualificacions de les persones refugiades, desplaçades o en situació anàloga quan l'estudiant no pot aportar tota la documentació d'accés legal necessària o té dificultats per aconseguir-la.

Tenint en compte l'art. 27 de la **Directiva 2011/95/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre**, en virtut del qual les persones a qui s'hagi concedit la protecció internacional tenen dret a accedir al sistema general d'educació en els mateixos termes que les persones estrangeres que resideixen al territori. I, d'altra banda, l'art. 28.2 disposa que els Estats membres de la UE s'han d'esforçar per facilitar als beneficiaris de protecció internacional que no puguin aportar documents justificatius de les seves qualificacions el ple accés a sistemes adequats d'avaluació, convalidació i certificació de la formació anterior.

I, en concordança amb les previsions establertes per l'art. 36 de la **Llei 12/2009, del 30 d'octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària** i de l'art. 9.2 de la **Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social**, d'acord amb els quals les persones estrangeres tenen dret a accedir a les etapes educatives postobligatòries i a l'obtenció de les titulacions corresponents.

La Universitat Oberta de Catalunya, mitjançant l'aprovació d'aquest Protocol estableix el procediment i les condicions necessàries per avaluar el compliment dels requisits d'accés als estudis universitaris de les persones que per tenir la condició de persones refugiades, desplaçades, assimilades als refugiats o persones beneficiàries de protecció internacional tenen dificultats extremes a l'hora d'aportar la documentació legal d'accés als estudis universitaris per la situació jurídica en la qual es troben.

Article 1. Objecte del Protocol

L'objecte del protocol és establir el procediment per avaluar la situació documental i les qualificacions dels estudiants que es troben en alguna de les situacions establertes a l'article 3, als efectes de garantir el dret d'accés i admissió d'aquestes estudiants als ensenyaments propis de la Universitat Oberta de Catalunya.

Article 2. Àmbit d'aplicació del Protocol

Aquest protocol s'aplica a tots aquells estudiants potencials, residents a Espanya, que es troben en alguna de les situacions definides a l'article 3 i tenen dificultats per acreditar el compliment dels requisits legals d'accés als estudis que volen cursar perquè no disposen de la documentació acadèmica original, perquè no la poden aportar complint tots els requisits formals de legalització o perquè donada la seva condició jurídica no es troben en disposició d'aconseguir-la.

Article 3. Definicions¹

Persones amb protecció internacional concedida:

Persones Refugiades: La condició de refugiat es reconeix a tota persona que, a causa de temors fundats de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, opinions polítiques, pertinença a un determinat grup social, de gènere, orientació sexual o d'identitat sexual, es troba fora del país de la seva nacionalitat i no pot o, a causa dels temors esmentats, no vol acollir-se a la protecció de tal país, o a l'apàtrida que, mancant de nacionalitat i trobant-se fora del país on abans tingués la seva residència habitual, pels mateixos motius no pot o, a causa dels temors esmentats, no vol tornar-hi, i no estigui sotmès a alguna de les causes d'exclusió de l'article 8 o de les causes de denegació o revocació de l'article 9 de la Llei 12/2009.

¹ Adopció de definicions d'acord amb la Recomanació sobre el reconeixement de qualificacions de refugiats al marc del Conveni de Reconeixement de Lisboa, la Llei 12/2009, del 30 d'octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària i la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social

Persones amb protecció subsidiària i Apàtrides: El dret a la protecció subsidiària és el dispensat a les persones d'altres països i als apàtrides que, sense reunir els requisits per obtenir l'asil o ser reconegudes com a refugiades, però respecte de les quals es donin motius fundats per creure que si tornessin al seu país d'origen en el cas dels nacionals o, al de la residència habitual anterior en el cas dels apàtrides, s'enfrontarien a un risc real de patir algun dels danys greus previstos a l'article 10 d'aquesta Llei, i que no poden o, a causa del risc esmentat, no volen, acollir-se a la protecció del país de què es tracti, sempre que no concorri algun dels supòsits esmentats als articles 11 i 12 de la Llei 12/2009.

Persones amb protecció internacional no concedida:

Persona assimilada als refugiats: Tota persona que es troba, de facto, en una situació similar a la dels refugiats o les persones desplaçades, independentment de la seva condició jurídica.

Persona sol·licitant de Protecció Internacional: Tota persona que ha sol·licitat la protecció internacional a Espanya i no disposa d'una resolució ferma ni de concessió ni de denegació.

Article 4. Avaluació de les titulacions universitàries i altra documentació aportada

1. D'acord amb els principis generals establerts per la Recomanació sobre el reconeixement de qualificacions de refugiats al marc del Conveni de Reconeixement de Lisboa, les persones subjectes a aquest protocol tenen dret a l'avaluació de les seves qualificacions o períodes d'estudis quan fan la sol·licitud d'accés a un programa d'estudis.
2. L'avaluació de les titulacions i la resta de documentació aportada pels estudiants serà objecte d'anàlisi i donarà lloc a les mesures apropiades dins els límits de l'ordenament jurídic espanyol en matèria d'ordenació acadèmica.
3. L'avaluació de la documentació aportada, tot i no constituir prova documental suficient, té per objecte determinar la probabilitat que l'estudiant es troba en les condicions exigides per la normativa espanyola per accedir a un programa d'estudis.
4. Per fer-ne la valoració se seguiran els criteris següents:
 - Documentació acadèmica: Anàlisi de la informació recollida dels documents acadèmics aportats.
 - Informació de fonts públiques fiables: La documentació acadèmica serà contrastada amb la informació sobre la institució i la titulació al·legada, concretament, pel que fa al nivell, la qualitat, els resultats de l'aprenentatge, el perfil i la càrrega de treball de la es titulació aportada.
 - Documentació Professional: La documentació relativa a l'experiència laboral o professional serà analitzada a l'efecte de verificar que la persona sol·licitant ha exercit la professió i que, per tant, aquesta documentació permet considerar-la com a evidència documental..

- Entrevista, examen o avaluació particular: Si es considera necessari, la UOC podrà de complementar la seva valoració amb entrevistes, exàmens i altres mètodes d'avaluació apropiats que permetin acreditar que la persona està en possessió dels requisits d'accés.

Article 5. Document de Referència

1. Per avaluar l'accés de les persones subjecte d'aquest protocol, la UOC elaborarà el Document de Referència de l'estudiant potencial amb tota la documentació aportada, que haurà d'incloure la informació sobre el perfil, el nivell i el període d'estudis realitzats i que serà inclosa en l'expedient acadèmic de l'estudiant.
2. El contingut mínim d'aquest document serà el següent:
 - a. dades personals de la persona sol·licitant;
 - b. motius pels quals no pot disposar dels documents oficials i legalitzats
 - c. nom de la titulació i de la qualificació obtinguda;
 - d. nom de la institució d'ensenyament superior on va obtenir la titulació;
 - e. situació de la institució i del programa al sistema educatiu en què es va obtenir la qualificació;
 - f. nivell de la titulació obtinguda;
 - g. informació sobre les dades acadèmiques:
 - i. durada de la titulació, assignatures/matèries cursades, qualificacions, etc.
 - ii. drets formals atorgats per la qualificació obtinguda;
 - iii. efectes professionals del títol;
 - iv. període dels estudis cursats (dates);
 - h. documentació acreditativa pertinent presentada.
 - i. documentació relativa a la vida professional o laboral de l'estudiant.

Article 6. Comissió Avaluadora per l'Accés

1. La Comissió Avaluadora per l'Accés als ensenyaments propis de la UOC és l'òrgan de caràcter acadèmic encarregat de valorar la sol·licitud d'accés als ensenyaments de les persones que es troben en alguna de les situacions descrites a l'article 3 d'aquest protocol.
2. La seva funció és avaluar el **document de referència** junt amb la documentació aportada per la persona sol·licitant i decidir si acredita de forma suficient el compliment dels requisits d'accés i les competències acadèmiques necessàries per seguir els ensenyaments als quals es vol matricular.
3. La Comissió Avaluadora per l'Accés està formada per:
 - a. Una persona tècnica de la Secretaria Acadèmica de la UOC designada per la Direcció de l'Àrea o Grup operatiu, qui exercirà la funció de secretaria de la comissió.
 - b. Una persona tècnica de l'Oficina del Vicerectorat competent en matèria Docència i Aprenentatge, la qual exercirà la presidència de la comissió.
 - c. Una persona tècnica de l'Àrea d'Aliances, Comunitat i cultura designada per la Direcció responsable.

- d. La Direcció de programa dels estudis matriculats per l'estudiant.
4. La Comissió queda vàlidament constituïda amb l'assistència de la presidència i la secretaria.
5. La Comissió Avaluadora per l'Accés emetrà una proposta de resolució favorable o desfavorable.

Article 7. Procediment per l'aplicació del protocol

1. Identificar a l'estudiant potencialment subjecte d'aplicació del Protocol, a través de les següents vies: Identificació de la persona potencialment objecte del protocol, a través de:
 - a. La sol·licitud d'una beca per a persones refugiades
 - b. La sol·licitud d'informació per a matricular-se, a través dels canals de la UOC, a un programa UOC.
 - c. La formalització d'una matrícula a un programa de la UOC.
2. En el moment que s'identifica la necessitat d'aplicar el Protocol, l'Àrea competent, inicia una atenció personalitzada per recaptar la següent documentació:
 - a) Documentació escanejada que té el seu poder per acreditar els requisits legals d'accés al programa
 - b) Declaració responsable en la qual es manifesti:
 - i) l'autenticitat de la documentació aportada
 - ii) la impossibilitat d'obtenir la documentació oficial degudament autenticada i legalitzada
 - iii) l'autorització a la UOC perquè pugui fer les comprovacions oportunes davant de tercers
3. Un cop rebuda la documentació, l'Àrea competent la valorarà, elaborarà el document de referència i el traslladarà a la Comissió Avaluadora.
4. La Comissió Avaluadora, a partir del document de referència, emetrà la resolució favorable o desfavorable en un termini màxim de 30 dies.

En el cas que es consideri necessari, es podrà sol·licitar una entrevista amb la persona interessada. Si s'escau, la Comissió Avaluadora per l'Accés podrà proposar la realització d'exàmens i altres mètodes d'avaluació apropiats que permetin acreditar que la persona està en possessió dels requisits d'accés.

5. La UOC emetrà una comunicació a l'estudiant amb la proposta de resolució de la Comissió Avaluadora.
6. Un cop rebuda la proposta de resolució la persona interessada disposa de 5 dies naturals, a comptar de des de l'endemà de la seva notificació, a comptar de des de l'endemà de la seva notificació, per presentar les seves al·legacions que seran objecte de revisió per part del Vicerectorat competent en matèria de docència i aprenentatge qui emetrà la resolució definitiva que posarà fi al procediment.

Si la persona interessada no presenta al·legacions en el termini indicat, la proposta de resolució esdevindrà definitiva.

7. Si finalment, la resolució definitiva és favorable, l'estudiant podrà formalitzar la seva matrícula i el seu accés quedarà validat. En el cas que la resolució no sigui favorable, no podrà formalitzar-la. En el cas que ja l'hagués formalitzada, s'anul·larà la matrícula i es retornarà l'import íntegre abonat per l'estudiant.
8. La resolució definitiva favorable no implica, en cap cas, l'homologació, la declaració d'equivalència o el reconeixement del títol estranger del qual estigui en possessió la persona interessada.